

دوشنبه 22 تیر 1394-26 رمضان 1436-13 جولای 2015

شکست سپاه «محمد علی شاه» به فرماندهی «کلنل لیا خوف»...

* 20 تیر در گذر تاریخ

* شکست سپاه «محمد علی شاه» به فرماندهی «کلنل لیا خوف»
از مشروطه طلبان (1288 ش)
اشاره:

در پی اعمال مستبدانه محمدعلی شاه قاجار و سرکوب آزادی خواهان، تعدادی از مشروطه طلبان به فکر فتح تهران و سرنگونی شاه افتادند. از این رو به سمت پایتخت به راه افتادند و وارد شهر شدند. پس از آن که نیروهای محمدعلی شاه، در نبردهای مختلف از قوای مشروطه شکست خوردند، سرانجام درگیری نهائی در تهران روی داد و مشروطه طلبان به راحتی تهران را تسخیر کردند. با ورود مشروطه طلبان و آزادی خواهان به تهران، محمدعلی شاه قاجار که خود را در برابر آنان ناتوان دید به سفارت روسیه پناهنده گردید. پس از آن، لیاخوف روسی فرمانده قزاقان نیز خود را به سپهدار اعظم، فاتح تهران تسلیم کرد و شمشیر خود را از کمر باز کرده، به عنوان تسلیم در مقابل وی بر زمین نهاد. ساعت چهار بعد از ظهر همان روز، جلسه مهمی شامل پانصد تن از نمایندگان مجلس، بزرگان پایتخت و آزادی خواهان معروف در بهارستان منعقد شد. این مجلس تاریخی که تحت عنوان مجلس عالی فوق العاده انعقاد یافت، محمدعلی شاه را که به سفارت روس پناه برده بود، از سلطنت عزل کرد و پسر دوازده ساله او، احمد میرزا ولیعهد را به سمت شاهنشاهی ایران اعلام نمود.

* در قتل عام کاخ سلطنتی مراکش 286 نفر کشته و مجروح شدند. سپهبد حجت مشاور ایرانی پادشاه مراکش به شدت مجروح شد (1350 ش)

* رحلت فقیه جلیل و عالم بزرگوار، آیت الله «سید محمد وحیدی شبستری» (1379 ش)
اشاره:

آیت الله سید محمد وحیدی شبستری در سال 1295 ش (1335 ق) در شهرستان شبستر در استان آذربایجان شرقی و در بیت علم و تقوا زاده شد. وی پس از پشت سر گذاشتن دروس مقدماتی و دوره سطح، در 18 سالگی راهی قم شد و همزمان با فراگیری سطوح عالی، دروس فلسفه، کلام و عرفان را از حضرات آیات شیخ مهدی مازندرانی و میرزا محمدعلی شاه آبادی فرا گرفت. آیت الله وحیدی پس از فراغت از سطوح، یکسره به درس خارج فقه و اصول آیت الله سید محمدحجت کوه کمرهای حاضر شد و به مدت هشت سال از درس ایشان بهره‌های فراوانی برد. وی سپس بنا به دعوت مکرر مردم زادگاهش و دستور آیت الله حجت به شبستر بازگشت و نزدیک به ده سال در آن سامان به خدمات بزرگ علمی و دینی پرداخت. آیت الله وحیدی در 37 سالگی به قم بازگشت و به تدریس خارج فقه و اصول و نیز شرکت در درس آیت الله بروجردی مشغول شد. معظم له که از آیت الله حجت و سید ابوالحسن اصفهانی اجازه اجتهاد داشت، در نشر مذهب اهل بیت (ع) در استان‌های آذربایجان غربی و کردستان، کوشش بسیار می‌نمود و علاوه بر تأسیس مساجد و حسینیه‌های فراوان در این دو استان، مبلغان بسیاری به آن سامان می‌فرستاد. آیت الله وحیدی با آغاز نهضت اسلامی، همگام با دیگر مراجع تقلید به سخنرانی و صدور اعلامیه و پیام‌های متعدد پرداخت و نقش مثبتی ایفاء نمود. از این فقیه فرزانه آثار متعددی بر جای مانده که حاشیه بر عروة الوثقی، حاکمیت پیرامون خاتمیت و رفع شبهات، پنجاه مجلس و شرح وسیلة النجاة، از آن جمله‌اند. سرانجام آن فقیه بزرگوار در 22 تیرماه 1379 ش برابر با دهم ربیع الثانی 1421 ق در 84 سالگی دار فانی را وداع گفت و در مسجد بالاسر حضرت معصومه (س) مدفون شد.

* درگذشت ابوالحسن علوی طباطبایی منتقد و مترجم و از فعالان مطبوعاتی (1390 ش)

* درگذشت حمید سمندریان، کارگردان و استاد پیشکسوت تئاتر ایران (1391 ش)

* وفات جمال‌الدین خوانساری؛

از علمای بزرگ شیعی (1125ق)

اشاره:

جمال‌الدین فرزند محقق خوانساری معروف به آقاجمال «محقق خوانساری»

یکی از بزرگ‌ترین علمای شیعه در قرن دوازدهم هجری است.

وی در بیت علم و حکمت، نشو و نما نمود و

سنوات عمر خود را در اصفهان سپری نمود. آقاجمال از محضر پدر دانشمند خویش و محقق سبزواری و دیگر اساتید اصفهان به کمالات علمی نائل آمد.

وی در علم کلام، منطق، فلسفه، حکمت، فقه، اصول، تفسیر و... پس از پدر، یگانه عصر خویش گشت؛ معظم‌له نیز به محقق خوانساری معروف است و با

مدقق شیروانی معاصر و در یک ترازو.

آقاجمال را برادری عالم و فاضل به نام رضی‌الدین محمد بود که با برادر در دروس علمی شریک بودند؛ هرچند شهرت آقاجمال از آقارضا بیش‌تر گشت.

علامه خوانساری صاحب روضات می‌نویسد: آقاجمال در روزگار خود ریاست تدریس را به عهده داشت و از برکات انباشش گروهی از فضلا و اعیان به عالی‌ترین مقامات علمی نائل آمدند.

او دانشمندی ظریف، خوش طبع، نیکوچهره، جلیل‌القدر و با اندیشه متنفذ و بزرگوار بود و آنی از اشتغال به علم غافل نبود... محصلین خویش را

به درس مدام تشویق می‌نمود و به آن‌ها می‌گفت عزیزان من

بدانید در سایه پشتکار و اشتغال به تحصیل، شما از آقاجمال کم‌تر نیستید.

معاصرش شیخ حر عاملی در کتاب امل او را به عنوان حکیمی دانشمند و فقیهی فاضل ستوده و محدث نوری و محدث قمی نیز در آثار خود به دنبال جمال معنوی‌اش رفته‌اند. آقاجمال شرحی بر «شفا» و «اشارات» ابن سینا نوشت و «شرایع»، «معالم»،

«شرح لمعه»، «تهذیب» و «مختصرالاصول» را نیز حاشیه زد و شرحی فارسی بر «مفتاح‌الفلاح» در ادعیه زد. آقاجمال، قرآن مجید و صحیفه سجادیه را ترجمه نمود و شرحی نیز بر غرر و درر آمدی زد. آقاجمال حاشیه‌ای بر من لا یحضره الفقیه نیز نوشت

و فصول مختار سیدمرتضی را ترجمه نمود و در اصول دین (و امامت نیز) کتابی مفید به رشته تحریر درآورد. آقاجمال دانشمندی خوش‌ذوق، پرحافظه، خوش‌محضر و عالمی حاضر جواب بود. در فکاهیات و مطائبه کم‌نظیر بود. هیچ‌گاه سخن یا مزاح کسی را

به خانه نبرد.

آقاجمال‌الدین خوانساری‌باین دانشمند نیکو صورت و نیکو سیرت در

بیست و ششم رمضان المبارک سال ۱۱۲۵ ه. ق

به حضور مولایش شتافت. قبر او در تکیه خوانساری در تخت فولاد اصفهان

واقع گردیده است.

* اشغال بوشهر توسط انگلیسی‌ها و آغاز قیام مردم تنگستان (1333ش)

اشاره:

بوشهر از بنادر بزرگ و مهم ایران می‌باشد که

قریب به یک‌صد سال است به عنوان مرکز بنادر جنوب کشور شناخته شده. قبل از ظهور و ورود دین اسلام به ایران، بندری به نام بوشهر اساساً وجود نداشته است و آبادی در دو فرسنگی سمت جنوب بوشهر در ساحل دریا بوده که آنجا را (ریشهر) می‌نامیده‌اند.

به قول مؤلفین «فارسانامه ناصری» و «گنج دانش»، بوشهر از زمان کریم‌خان زند

رو به آبادی گذاشت و در زمان ناصرالدین‌شاه رو به عمران بیش‌تر گذاشت و از بنادر تجاری مهم محسوب شد.

تا در سال ۱۲۷۳ق که شهر هرات از طرف دولت ایران محاصره شد، انگلیسی‌ها خائف گشتند و برای انصراف ایران از تصرف هرات که کلید هندوستان شمرده می‌شد، سی فروند کشتی جنگی به خلیج فارس فرستادند و

پس از جنگ با دلاورمردان تنگستان این بندر را تصرف کردند. (این درگیری بین باقرخان ضابط تنگستانی و پسر رشیدش احمدخان تنگستانی با چهارصد تفنگچی در قلعه ریشهر روی داد و احمدخان تنگستانی به همراه

۷۲ نفر در این راه شهید شدند.)

در آغاز جنگ جهانی اول (۱۹۱۴م) قوای روس از شمال و نیروهای انگلیس از جنوب کشور، ایران را در معرض هجوم قرار دادند. کشتی‌های جنگی انگلیس در مقابل بوشهر لنگر انداختند و نیروهای اشغالگر

در بیست و ششم رمضان المبارک سال ۱۳۳۳ هجری قمری (۸ اوت ۱۹۱۵م، برابر با ۱۷ مرداد ۱۲۹۴ش)، شهر بوشهر را به اشغال خود درآوردند.

یک روز از پس از اشغال بوشهر، چهارده نفر از احرار آن علیه اشغالگران اعتراض کردند ولی چون اهل جدال و اسلحه نبودند دستگیر و به هندوستان تبعید شدند. رئیسعلی خان دلواری، شیخ حسین خان چاه‌کوتاهی و زائر خضرخان اهرمی سه نفر خوانین دلیر تنگستان از این وقایع آگاه شدند و تصمیم گرفتند که علیه دشمن قیام و در مقام مدافعه از وطن برآیند.

حدود دو ماه قبل از این‌که قوای انگلیس بوشهر را اشغال کنند، جنرال کاکس کنسول انگلیس در خلیج فارس، نامه‌ای به مرحوم شیخ محمدحسین برازجانی روحانی متنفذ و مجتهد معروف دشتستان نوشت که جواب آن نامه انگیزه قیام رئیسعلی دلواری آن قهرمان نامی ایران و اسلام شد.

کنسول انگلیس در این نامه از شیخ محمدحسین برازجانی خواسته بود که از نفوذ خود استفاده کند و از هرگونه آشوب و قیام علیه اشغالگران جلوگیری نماید. در این نامه تأکید شده بود که از دشمنی با دولت انگلیس

هیچ سودی عاید ملت ایران نخواهد شد، بلکه

در صورتی که ایرانیان وارد جنگ شوند، انگلیس

یک سوم خاک ایران را به تصرف خود درخواهد آورد. شیخ در پاسخ به این نامه تمام مصیبت‌ها را از طرف دولت انگلیس برشمرده و اعلام کرده بود که چنان‌چه عملیات انتقام‌جویانه علیه اشغالگران صورت پذیرد، مسئولیت آن بر عهده انگلیسی‌ها خواهد بود.

رئیسعلی در نامه‌های متعدد به شیخ محمدحسین برازجانی، برابجهاد و قیام علیه قوای انگلیس کسب تکلیف می‌کند که سرانجام مرحوم شیخ صورتی از حکم جهادی که مراجع شیعه از نجف اشرف ارسال داشته بودند، به ضمیمه حکم خود مبنی بر وجوب

جهاد با کفار انگلیسی و جلوگیری از رخنه آن‌ها به

بنادر جنوب و دشتی و تنگستان و لزوم همکاری خوانین این مناطق و بسیج مردم مسلمان برای رفتن به میدان جنگ صادر می‌کند و برای همه خوانین می‌فرستد. رئیسعلی دلواری همین‌که از حکم جهاد مرحوم شیخ محمدحسین برازجانی و دیگر مراجع دینی آگاهی می‌یابد، آماده نبرد با قدرت امپراتوری انگلیس می‌شود و مقدمات کار را در خانه حاج سیدمحمدرضا کازرونی فراهم می‌سازد.

رئیسعلی همراه دوستش خالوحسین دشتی در اوائل ماه رمضان ۱۳۳۳ق در عمارت حاج سیدمحمدرضا کازرونی، پس از مذاکراتی با وی آمادگی خود را برای دفاع از بوشهر و جلوگیری از پیشروی نیروهای انگلیسی اعلام می‌دارد.

رئیسعلی پس از اظهار تشکر، قرآن مجید را می‌طلبد و همین‌که خادم قرآن می‌آورد، برمی‌خیزد و تعظیم می‌کند و با احترام تمام آن را روی میز جلو خود می‌گذارد، آن‌گاه رو به حاضرین کرده و می‌گوید: «ای کلام‌الله گفتار مرا شاهد باش. من به تو سوگند یاد می‌کنم که اگر انگلیسی‌ها بخواهند بوشهر را تصرف کنند و به خاک وطن من تجاوز نمایند در مقام مدافعه برآیم، و تا آخرین قطره خون من بر زمین نریخته است، دست از جنگ و ستیز با آنان نکشم، و اگر غیر از این رفتار کنم در شمار منکرین و کافرین به تو باشم، و خدا و رسول از من بیزار شوند.» بعد از اشغال شهر بوشهر در ۲۶ رمضان ۱۳۳۳ق، نیروهای انگلیسی قصد تصرف ناحیه دلوار را می‌کنند.

دلوار محلی بود که پیش از آن چند بار سربازان انگلیسی به آن‌جا تجاوز کرده اما طعم تلخ شکست را در این ناحیه چشیده بودند. رئیسعلی خان دلواری، شیخ حسین خان چاه‌کوتاهی و زائر خضرخان اهرمی، از این وقایع آگاه و در مقام دفاع از وطن برمی‌آیند.

بدین ترتیب قیام دلیران تنگستان علیه

اشغالگران انگلیس آغاز می‌شود و نیروهای متجاوز انگلیس که قریب به پنج هزار بودند در دام دلیرمردان تنگستانی گرفتار می‌آیند و عده زیادی از متجاوزان انگلیسی در این حمله از بین می‌روند. قیام مردم تنگستان بر روی هم، هفت سال به طول می‌انجامد.

* 13 جولای در گذر تاریخ

* آتش‌سوزی بزرگ شهر رُم پایتخت امپراتوری روم (64م)

* تشکیل قدیمی ترین ارتش جهان در سوئیس در دوره جدید (1400م)

* پایان سفر تاریخی، علمی و تحقیقاتی «جیمز کوک» دریا سالار انگلیسی (1771م)

* روز استقلال «رومانی» از امپراتوری عثمانی (1878م)

* امضای قرارداد اتحاد بین شوروی و انگلستان در جریان جنگ جهانی دوم (1941م)